

Αθήνα, 2 Δεκεμβρίου 2022

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

«Σύσταση Αρχής Προστασίας Καταναλωτή»

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η ακρίβεια, ο πληθωρισμός, οι εξοντωτικές αυξήσεις των τιμών ενέργειας, οιαθέμιτες εμπορικές πρακτικές σε κρίσιμους τομείς καθημερινών συναλλαγών, όπως στον τραπεζικό τομέα, η απουσία πολιτικών ρυθμίσεων των ληξιπρόθεσμων οφειλών, η αλαζονική δράση των εταιρειών διαχείρισης των δανείων, δοκιμάζουν τις αντοχές των καταναλωτών. Παρά τη διεθνή διάσταση της κρίσης οι συγκρίσεις με άλλες χώρες δεν αφήνουν αμφιβολία ότι οι δυσμενείς συνέπειες που υφίστανται οι καταναλωτές στη χώρα μας είναι υπέρμετρες και δυσανάλογες αυτών που από τις συνθήκες θα μπορούσαν να δικαιολογηθούν.

Είναι φανερό ότι η προστασία του καταναλωτή διέρχεται στη χώρα μας μία μεγάλη κρίση και θεσμική υποχώρηση, με την απουσία ενδιαφέροντος εκ μέρους της Κυβέρνησης και των αρμόδιων υπουργείων για τη βελτίωση της προστασίας, την ενίσχυση των ενώσεων καταναλωτών, την ουσιαστική άσκηση, με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία, του εποπτικού ρόλου του κράτους στην αγορά για την προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών, πολύ δε περισσότερο για την ανάπτυξη πολιτικών ή νέων θεσμών που να προστατεύουν τους καταναλωτές από πρακτικές εκμετάλλευσης και να προάγουν τη θέση τους στην αγορά.

Πλέον λίγες ενώσεις καταναλωτών παραμένουν ενεργές, δίχως να έχουν καμία υποστήριξη από την Πολιτεία, ενώ αδρανείς παραμένουν όλοι εκείνοι οι θεσμοί, στους οποίους μπορούσαν να θέτουν ζητήματα πολιτικής ή να έχουν συμβουλευτική επιρροή στις νομοθετικές ή πολιτικές αποφάσεις. Στο νομοθετικό πεδίο της προστασίας των καταναλωτών η εξέλιξη περιορίζεται στην οριακή ενσωμάτωση οδηγιών, δίχως να αξιοποιούνται στοιχειωδώς διακριτικές ευχέρειες ή να λαμβάνονται μέτρα που να διασφαλίζουν την ουσιαστική εφαρμογή τους. Όχι μόνο απουσιάζουν ρυθμίσεις που να ενισχύουν την προστασία, αλλά, αντιθέτως, συνήθεις είναι νομοθετικές πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση της αποδυνάμωσης των δικαιωμάτων των καταναλωτών, όπως συνέβη με την αποσύνδεση των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας από ουσιαστικά κριτήρια και τις απαιτήσεις διαφάνειας ή τη διευκόλυνση των ασφαλιστικών εταιρειών να επιβάλλουν μεγάλες αυξήσεις στα ασφάλιστρα υγείας.

Ακόμη, περαιτέρω, η διοικητική εποπτεία της νομοθεσίας για την προστασία του καταναλωτή έχει αποδυναμωθεί πλήρως, καθώς η Γενική Γραμματεία Καταναλωτή έχει καταργηθεί και το έργο της

υποβαθμίζεται σε μία απλή Διεύθυνση Προστασίας Καταναλωτή (άρθρο 41 ΠΔ 5/2022). Οι υπηρεσίες της, παρά τη διεύρυνση της εποπτευόμενης νομοθεσίας, τις σύγχρονες προκλήσεις, ιδίως με τις εξελίξεις στην ψηφιακή οικονομία, αλλά και τις μεγάλες, λόγω του πληθωρισμού, των χαμηλών εισοδημάτων και των ιδιαίτερων συνθηκών της ενεργειακής κρίσης, εποπτικές ανάγκες, αποστελεχώνονται και αποδυναμώνονται περαιτέρω.

Η υποβάθμιση αυτή αντικατοπτρίζεται ήδη στην ασκούμενη εποπτεία. Είναι αξιοσημείωτο ότι ενώ η Γενική Γραμματεία Καταναλωτή, ιδίως στα τελευταία έτη της λειτουργίας της, επί της Κυβέρνησης ΠΑΣΟΚ, είχε εδραιώσει μία δυναμική εποπτική παρουσία σε όλο το φάσμα της αγοράς (λιανικό εμπόριο, τράπεζες, ασφαλιστικές, τηλεπικοινωνίες, ενέργεια, υγεία, εκπαίδευση, αθέμιτες πρακτικές στην εν γένει προώθηση αγαθών και υπηρεσιών, κ.ά.), πλέον, η άσκηση των ελέγχων είναι υποτυπώδης. Λίγες είναι πλέον οι καταγγελίες που ελέγχονται, ενώ δεν υπάρχει ώθηση ή πολιτικό ενδιαφέρον για τη διενέργεια αυτεπάγγελτων ελέγχων, ταδε πρόστιμα για παραβιάσεις των δικαιωμάτων των καταναλωτών έχουν περιοριστεί στο ένα τέταρτο της εποχής που υφίστατο η Γενική Γραμματεία Καταναλωτή.

Τα παραπάνω συμβαίνουν, μάλιστα, σε μία εποχή που η ίδια η Ευρωπαϊκή Ένωση επιβάλλει τόσο την αναβάθμιση της διοικητικής προστασίας όσο και την ενίσχυση του ρόλου των ενώσεων καταναλωτών, ενώ έχουν πολλαπλασιαστεί σε σχέση με τα προηγούμενα έτη οι αναφορές και καταγγελίες των καταναλωτών. Έτσι, η Οδηγία 2019/2161 καθιστά υποχρεωτική για τα κράτη μέλη την επιβολή διοικητικών κυρώσεων για τις παραβιάσεις οδηγιών που αφορούν την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των καταναλωτών, όπως ιδίως τους καταχρηστικούς όρους, την αδιαφάνεια τιμών, τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές. Περαιτέρω, και ο Κανονισμός 2017/2394 απαιτεί μία εκτενή διοικητική συνεργασία των κρατών μελών για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των καταναλωτών, ενώ παρέχει στις διοικητικές αρχές σημαντικές εξουσίες έρευνας. Στο πλαίσιο δε αυτόολες οι χώρες οργανώνουν και αναβαθμίζουν περαιτέρω τη διοικητική προστασία του καταναλωτή, ενισχύοντας ή ιδρύοντας αντίστοιχες εποπτικές αρχές. Η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα που αδιαφορεί και κινείται προς την αντίθετη κατεύθυνση. Αντί να δημιουργήσει μία ισχυρή Αρχή για την Προστασία των Καταναλωτών, επαναφέροντας ή μετεξελίσσοντας τη Γενική Γραμματεία Καταναλωτή, προχώρησε στην υποβάθμισή της σε μία απλή Διεύθυνση και ουσιαστικά στην εγκατάλειψη κάθε διοικητικής εποπτείας για την επιβολή των κανόνων προστασίας καταναλωτή. Δίχως όμως πόρους και μέσα και σύγχρονη οργάνωση η Δημόσια Διοίκηση δεν είναι σε θέση να ασκήσει το ρόλο της όσον αφορά την προστασία των δικαιωμάτων και της αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών.

Δεν παραγνωρίζεται, βέβαια, ότι οι στρεβλώσεις που χαρακτηρίζουν τη λειτουργία πολλών αγορών και η δυσχερή θέση που έχουν περιέλθει οι καταναλωτές μέσα σε αυτές, οφείλονται σε πλήθος παραγόντων, με προεξέχουσα την απουσία εξειδικευμένων πολιτικών για την προστασία των καταναλωτών. Μία βασική, ωστόσο, κρίσιμη πτυχή του προβλήματος είναι αναμφισβήτητα και η απουσία αποτελεσματικών δημόσιων αρχών για την προστασία των καταναλωτών. Ας επισημανθεί δε ότι και η Παγκόσμια Τράπεζα, στο πλαίσιο των συμβουλευτικών της προς την Κυβέρνηση υπηρεσιών για τη βελτίωση της εποπτείας των οικονομικών δραστηριοτήτων με βάση το ν. 4512/2018, εισηγήθηκε το 2021 ως επιβεβλημένη τη βελτίωση και αναβάθμιση της εποπτείας της προστασίας καταναλωτή δίχως όμως να υπάρξει ουσιαστική ανταπόκριση. Αντιθέτως, επακολούθησε η περαιτέρω συρρίκνωση και διοικητική υποβάθμιση της αρμόδιας υπηρεσίας.

Δεν αμφισβητείται ότι οι δυσχέρειες που αντιμετωπίζουν σήμερα οι καταναλωτές στην προστασία των δικαιωμάτων τους είναι τεράστιες, καθώς δεν έχουν τις οικονομικές δυνατότητες, τις γνώσεις, την εμπειρία ή την πρόσβαση σε αναγκαίες πληροφορίες, ώστε να υπερασπιστούν, απέναντι στις

ισχυρές οικονομικά και οργανωμένες επιχειρήσεις, τα συμφέροντά τους. Το κόστος της διεκδίκησης των δικαιωμάτων τους αποδεικνύεται, στην πράξη, απαγορευτικό για τους περισσότερους και οι όποιες διαδικασίες συχνά πολύ χρονοβόρες. Πολλές επιχειρήσεις, διαβλέποντας την αναποτελεσματικότητα της επιβολής των κανόνων προστασίας των καταναλωτών, εκμεταλλεύονται την κατάσταση και ενθαρρύνονται σε ακόμη πιο αντικαταναλωτικές συμπεριφορές, επιδιώκοντας την άντληση παράνομων ωφελειών και υπερβολικών κερδών. Όταν, εξάλλου, είναι αδύναμη η επιβολή των κανόνων, αναπόφευκτα αποτυγχάνουν και οι θεσμοί που έχουν ως έργο τη διαμεσολάβηση και την εξώδικη επίλυση των καταναλωτικών διαφορών.

Σήμερα, εξάλλου, είναι οι ισχυρές επιχειρήσεις αυτές που, από προνομιακή θέση, επηρεάζουν και συχνά διαμορφώνουν την κυβερνητική πολιτική. Όχι σπάνια και των αρχών που εποπτεύουν τους ειδικότερους τομείς. Αυτό οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό στο ότι δεν υπάρχει θεσμική μέριμνα για την ενίσχυση του ρόλου των ενώσεων καταναλωτών και τη συμμετοχή και επιρροή τους στη λήψη των αποφάσεων για την αντιμετώπιση των σύγχρονων προκλήσεων και προβλημάτων. Αναπόφευκτα, έτσι, οι απαντήσεις που δίνει η Κυβέρνηση σε αυτά αποβαίνουν μονομερείς και σε βάρος των καταναλωτών. Οι επιχειρήσεις, αντί να μεριμνούν και να διασφαλίζουν την πρόσβαση των καταναλωτών σε λογικές και προσιτές τιμές, όταν ιδίως πρόκειται για ιδιαίτερα σημαντικά αγαθά, κατοχυρώνουν τα κέρδη τους, επιρρίπτοντας, εκ του ασφαλούς, τους κινδύνους στους καταναλωτές. Η περίπτωση των εταιρειών ηλεκτρικής ενέργειας είναι ενδεικτική.

Είναι φανερό ότι η αγορά πάσχει από ένα «έλλειμμα δημοκρατίας». Τα συμφέροντα των καταναλωτών, χάριν των οποίων υποτίθεται ότι υπάρχουν οι αγορές, δεν βρίσκουν την ανάλογη θεσμική έκφραση και προσοχή. Γι' αυτό το ΠΑΣΟΚ-KINAL αναγνωρίζει και επισημαίνει την ανάγκη να ληφθούν μέτρα και πολιτικές που θα προάγουν τη θέση των καταναλωτών, ώστε να διασφαλιστούν συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού και δίκαιης και ισόρροπης κατανομής υποχρεώσεων και δικαιωμάτων. Στο πλαίσιο δε αυτό αναλαμβάνει την πρωτοβουλία να εισηγηθεί τη διαμόρφωση μίας νέας Αρχιτεκτονικής Προστασίας των Καταναλωτών, με τους ακόλουθους άξονες:

- 1) Την ίδρυση μίας ευέλικτης, εξειδικευμένης, ισχυρής και αποτελεσματικής εποπτικής αρχής για την προστασία των καταναλωτών.
- 2) Την ενίσχυση του ρόλου των ενώσεων καταναλωτών με την παροχή εκ μέρους της Πολιτείας πόρων για την λειτουργία τους, την ανάπτυξη προγραμμάτων για την ενίσχυση των υποδομών τους, την παροχή ενισχυμένων αρμοδιοτήτων για την επιβολή των δικαιωμάτων των καταναλωτών και την αποζημίωσή τους από παράνομες συμπεριφορές προμηθευτών.
- 3) Την ενίσχυση του Συνηγόρου του Καταναλωτή και άλλων διαμεσολαβητικών αρχών με αρμοδιότητες που θα καθιστούν σημαντικές τις παρεμβάσεις τους και αποτελεσματικότερη την εξωδικαστική διευθέτηση των καταναλωτικών διαφορών αλλά και τη ρύθμιση οφειλών.
- 4) Την ενίσχυση των ουσιαστικών δικαιωμάτων των καταναλωτών και την προαγωγή πολιτικών διαφάνειας ως προς τις χρεώσεις σε ειδικότερους τομείς, μεταξύ άλλων και με την αποκατάσταση των ρηγμάτων που έχουν προκαλέσει κυβερνητικές νομοθετικές πρωτοβουλίες των τελευταίων ετών.
- 5) Την ίδρυση και στη χώρα μας ενός Εθνικού Ιδρύματος Κατανάλωσης που θα πραγματοποιεί συγκριτικές δοκιμές, έρευνες, μελέτες, με σκοπό τη βελτίωση του ανταγωνισμού, μέσα από την ενίσχυση της ικανότητας των καταναλωτών να αξιολογούν και να συγκρίνουν τα προσφερόμενα προϊόντα και υπηρεσίες, όπως ενδεικτικά η Stiftung Warentest (Γερμανία), το Institut National de la Consommation (Γαλλία).

Με την παρούσα πρόταση νόμου ικανοποιείται η πρώτη από τις παραπάνω πολιτικές με την ίδρυση της Αρχής Προστασίας Καταναλωτή (Α.Π.ΚΑ.), η οποία αναλαμβάνει το έργο της εποπτείας στο πεδίο της προστασίας των καταναλωτών με ενισχυμένες και ευρύτερες αρμοδιότητες από αυτές των υφιστάμενων υπηρεσιών. Ένα σύνθετο, συνεχώς εξελισσόμενο και εμπλουτιζόμενο αντικείμενο, όπως είναι αυτό της προστασίας του καταναλωτή, προϋποθέτει υψηλή εξειδίκευση, συνεχή και συστηματική παρακολούθηση και την υιοθέτηση διοικητικών μεθόδων λειτουργίας, ευέλικτων και παραγωγικών που να εγγυώνται την ταχεία παρέμβαση της αρμόδιας αρχής προστασίας του καταναλωτή για την άσκηση της εποπτείας και τη συνεχή ανάπτυξη δράσεων, συνοδευόμενη, όπου είναι αναγκαίο, και με τη λήψη κανονιστικών μέτρων.

Είναι φανερό ότι η υφιστάμενη δομή, στο πλαίσιο του Υπουργείου Ανάπτυξης, δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις σύγχρονες απαιτήσεις και ανάγκες της προστασίας των καταναλωτών αλλά και τις προκλήσεις της αγοράς. Εξάλλου, ο Συνήγορος του Καταναλωτή δεν έχει εποπτικές αρμοδιότητες καθώς η συμβολή του συνίσταται κυρίως στην επιδίωξη της εξωδικαστικής διευθέτησης των καταναλωτικών διαφορών. Περαιτέρω, οι λοιπές τομεακές αρχές (ΤτΕ, ΡΑΕ, ΕΕΤΤ, ΕτΚ, ΕΕΕΠ, ΡΑΕΜ κ.α.), μολονότι επιτελούν αναμφισβήτητα σημαντικό έργο στη διασφάλιση της ικανότητας και των προϋποθέσεων λειτουργίας των αντίστοιχων αγορών, στη φερεγγυότητα των παρόχων και στην ενίσχυση του μεταξύ τους ανταγωνισμού, με την έμμεση συμβολή τους στην προστασία των καταναλωτών να παραμένει σημαντική, δεν εστιάζουν επαρκώς στις ανάγκες των καταναλωτών και δεν επικεντρώνονται στην προστασία των οικονομικών συμφερόντων τους, όπως κατοχυρώνονται στη νομοθεσία. Γι' αυτό άλλωστε και η διοικητική προστασία του καταναλωτή ανατίθεται σε όλες σχεδόν τις χώρες σε διακριτές με το σκοπό αυτό διοικητικές αρχές.

Με τη σύσταση της Αρχής Προστασίας Καταναλωτή (Α.Π.ΚΑ.), η οποία αναλαμβάνει τις αρμοδιότητες των Διευθύνσεων Πολιτικής και Ενημέρωσης Καταναλωτή και Προστασίας Καταναλωτών της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και τις αρμοδιότητες της ΔΙΜΕΑ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, διαμορφώνεται ένας εξειδικευμένος, ευέλικτος, αυτοδύναμος και ισχυρός θεσμός για την προστασία των καταναλωτών με κατοχυρωμένη την προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία των μελών του και αυτοτελή διοικητική υποδομή και αυτονομία.

Με την παρούσα πρόταση νόμου η Πολιτεία ανταποκρίνεται στις εποπτικές απαιτήσεις της ευρωπαϊκής ενωσιακής νομοθεσίας, αξιοποιεί τα εξελιγμένα παραδείγματα και την εμπειρία άλλων χωρών και δημιουργεί τις απαραίτητες θεσμικές προϋποθέσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων και την ανάπτυξη δράσεων για την προστασία των καταναλωτών. Η διοικητική προστασία των καταναλωτών ενισχύεται με τη διαμόρφωση κατάλληλων και εξειδικευμένων υποδομών και μηχανισμών, τη θέσπιση σημαντικών εξουσιών ελέγχου και την αποτελεσματική διαμόρφωση των προβλεπομένων κυρώσεων. Η Α.Π.ΚΑ. έχει σημαντικές εξουσίες για την αποτελεσματική διερεύνηση καταγγελιών και την πραγματοποίηση αυτεπάγγελτων ελέγχων, συγχρόνως, όμως, διαθέτει και άλλα μέσα επιβολής ή και συνεργατικών με τις επιχειρήσεις εργαλείων, όπως τη σύνταξη κωδίκων αυτοδέσμευσης των επιχειρήσεων, την παροχή προς τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές οδηγιών, τη συλλογική διευθέτηση και μέριμνα για την αποκατάσταση εκ μέρους των επιχειρήσεων της ζημίας των καταναλωτών από παράνομες πρακτικές κ.ά.

Ειδικότερα:

Με το **άρθρο 1** συστήνεται η Αρχή Προστασίας Καταναλωτή (Α.Π.ΚΑ.) ως αυτοδύναμη Διοικητική Αρχή και καθορίζονται η αποστολή, οι αρμοδιότητές της και οι πόροι αυτής.

Με την πρώτη παράγραφο διασφαλίζεται η ανεξαρτησία της Α.Π.ΚΑ., η οποία υπάγεται σε κοινοβουλευτικό και δικαστικό έλεγχο, ενώ με τη δεύτερη παράγραφο ορίζεται η αποστολή της

Στην τρίτη παράγραφο ορίζονται οι αρμοδιότητες της Α.Π.ΚΑ., η οποία πέραν των εποπτικών αρμοδιοτήτων (τήρηση κανόνων προστασίας καταναλωτών) θα έχει και κανονιστικές αρμοδιότητες (ιδίως στον τομέα της διαφάνειας των συναλλαγών και της ασφάλειας των προϊόντων), ενώ θα αναπτύσσει σημαντικές δράσεις για την ενημέρωση και εκπαίδευση των καταναλωτών και θα συνεργάζεται με τις ενώσεις καταναλωτών, για την ανάπτυξη των οποίων και θα μεριμνά.

Στην εποπτεία της Α.Π.ΚΑ. υπάγονται πλέον τόσο οι κανόνες για την προστασία των καταναλωτών, την ευθύνη επιβολής των οποίων έχει σήμερα η Διεύθυνση Προστασίας Καταναλωτή, όσο και οι κανόνες, την ευθύνη επιβολής των οποίων έχει η ΔΙΜΕΑ, είτε αυτές αφορούν νομοθεσία για την προστασία του καταναλωτή (όπως η εφαρμογή της Οδηγίας 98/6/ΕΚ για την αναγραφή των τιμών) είτε την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου, αφού και η τελευταία είναι κρίσιμη πτυχή και έχει άμεση αντανάκλαση στην προστασία των καταναλωτών. Κατ' αυτόν τον τρόπο, άλλωστε, διαμορφώνεται στην Α.Π.ΚΑ. ένας ισχυρός ελεγκτικός μηχανισμός, διαθέσιμος για την επίτευξη όλων των ελεγκτικών στόχων, με πληρέστερη κατάρτιση και καλύτερες δυνατότητες συντονισμού στη διεξαγωγή και κάλυψη των ελέγχων, ενώ εξοικονομούνται και σημαντικοί πόροι. Με ειδική, εξάλλου, ρύθμιση διατηρείται η δυνατότητα και του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων να παραγγέλλει, κατά προτεραιότητα και να ενεργοποιεί τη διεξαγωγή ελέγχων που αποβλέπουν στην προστασία των οικονομικών συμφερόντων των καταναλωτών ή την αντιμετώπιση των φαινομένων υπερτιμολόγησης μέσα από την καταστρατήγηση των κανόνων διαφάνειας (άρθρο 4 παρ. 4).

Η Α.Π.ΚΑ. εισηγείται στους αρμόδιους υπουργούς μέτρα και νομοθετικές προτάσεις για την προστασία των καταναλωτών, υποστηρίζει το έργο των ενώσεων καταναλωτών, χρηματοδοτεί δράσεις τους, προάγει την έρευνα και την εκπαίδευση σε θέματα κατανάλωσης.

Αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για τη σύνταξη κωδίκων δεοντολογίας των προμηθευτών, παρακολουθεί και εποπτεύει τη διαμεσολάβηση στις καταναλωτικές διαφορές.

Η Α.Π.ΚΑ. αναφέρεται στη Βουλή και στο Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτών και Αγοράς, προς τους οποίους συντάσσει κάθε έτος έκθεση σχετικά με τη δραστηριότητα και την εκπλήρωση των καθηκόντων της.

Με την τέταρτη παράγραφο προβλέπεται η δυνατότητα επιβολής κυρώσεων για την παραβίαση των κανονιστικών πράξεων της Α.Π.ΚΑ.

Με την παράγραφο 5 ρυθμίζονται τα σχετικά με την εγγραφή και την εκτέλεση των προϋπολογισμών της και ανατίθεται στο Ελεγκτικό Συνέδριο ο κατασταλτικός έλεγχος των δαπανών.

Με το **άρθρο 2** ρυθμίζεται η συγκρότηση της Αρχής. Η Α.Π.ΚΑ. συγκροτείται από πέντε μέλη, στα οποία συμπεριλαμβάνεται ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος αυτής. Τα μέλη της Α.Π.ΚΑ. διορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο, μετά από πρόταση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και θετική γνώμη της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής. Τίθενται υψηλές προδιαγραφές για τα πρόσωπα που τη συγκροτούν και θωρακίζεται η ανεξαρτησία στη δράση τους. Ορίζονται τα σχετικά με τις αμοιβές των μελών, τα οποία υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης περιουσιακής κατάστασης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3213/2003. Ορίζονται περαιτέρω οι αρμοδιότητες του Προέδρου, μέρος των οποίων μπορούν να μεταβιβάζονται στον Αντιπρόεδρο και συνιστάται θέση Γενικού Διευθυντή.

Στο **άρθρο 3** ρυθμίζονται τα σχετικά με την οργάνωση και τη λειτουργία της Α.Π.ΚΑ.. Με την πρώτη παράγραφο προβλέπεται ότι από το σύνολο των οργανικών θέσεων του Υπουργείου

Ανάπτυξης και Επενδύσεων 148 θέσεις μεταφέρονται στην Α.Π.ΚΑ. Τα δύο τρίτα των θέσεων αυτών καλύπτονται από το υφιστάμενο προσωπικό των υπηρεσιών, των οποίων οι αρμοδιότητες μεταφέρονται στην Α.Π.ΚΑ. Με τη δεύτερη παράγραφο ρυθμίζονται οι διαδικασίες στελέχωσης της Α.Π.ΚΑ. Οι υπάλληλοι που υπηρετούν στις υπηρεσίες αυτές αποσπώνται κατ' αρχήν στην Α.Π.ΚΑ. Όσοι από αυτούς το επιθυμούν, μπορούν να ζητήσουν εντός τριών μηνών από την έναρξη λειτουργίας της Α.Π.ΚΑ. τη μετάταξή τους σε αυτή με ταυτόχρονη μεταφορά της οργανικής θέσης που κατέχουν. Η δυνατότητα μετάταξης δίνεται και σε άλλους υπαλλήλους του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Το προσωπικό που υπηρετεί σε προσωποπαγείς θέσεις στις υπηρεσίες αυτές μεταφέρεται αυτοδικαίως με τις προσωποπαγείς του θέσεις και την ίδια σχέση εργασίας στην Α.Π.ΚΑ.

Με την τρίτη παράγραφο προβλέπεται η σύσταση έξι θέσεων ειδικών επιστημόνων, προκειμένου να καλυφθούν ανάγκες σε επιστημονικές ειδικότητες που προκύπτουν από την ενίσχυση του εποπτικού ρόλου της Αρχής. Τα λοιπά άρθρα του π.δ. 5/2022 παραμένουν σε ισχύ για να ρυθμίζουν, όπως αναφέρεται παρακάτω, τη διάρθρωση της Α.Π.ΚΑ. μέχρι την έκδοση του π.δ. για τον Κανονισμό Λειτουργίας της.

Με την παράγραφο 4 ρυθμίζονται ασφαλιστικά θέματα του προσωπικού.

Με την παράγραφο 5 προβλέπεται η έκδοση προεδρικού διατάγματος μετά από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων για τον Κανονισμό Λειτουργίας της Α.Π.ΚΑ. που θα ρυθμίζει και τα σχετικά με την εσωτερική διάρθρωση και οργάνωση των υπηρεσιών της.

Με την παράγραφο 6 προβλέπεται η συνδρομή των οργάνων της Περιφέρειας στην άσκηση του έργου της Α.Π.ΚΑ.

Μέχρι την έκδοση του Κανονισμού Λειτουργίας της Α.Π.ΚΑ., κατά την προηγούμενη παράγραφο, τα ζητήματα σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία της ρυθμίζονται, σύμφωνα με την έβδομη παράγραφο, από τα άρθρα 13-16, 40-41 του Π.Δ. 5/2022.

Με τις παραγράφους που ακολουθούν ρυθμίζονται η διαδικασία πρόσληψης του επιστημονικού και λοιπού προσωπικού και η σύσταση του υπηρεσιακού και του δευτεροβάθμιου πειθαρχικού συμβουλίου, ο ορισμός του Γραφείου Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Ανάπτυξης & Επενδύσεων ως αρμόδιου για την εξυπηρέτηση των δικαστικών και γενικώς των νομικών υποθέσεων της Α.Π.ΚΑ. και άλλα ζητήματα.

Το **άρθρο 4** οργανώνει την άσκηση του ελεγκτικού έργου της Αρχής. Η Α.Π.ΚΑ. υποχρεούται στη διερεύνηση των καταγγελιών των καταναλωτών αλλά και σε συνεχείς αυτεπάγγελτους ελέγχους. Η ενσωμάτωση της ΔΙΜΕΑ παρέχει τη δυνατότητα για την ανάπτυξη εκτεταμένων προγραμμάτων ελέγχων. Ο Υπουργός Ανάπτυξης & Επενδύσεων εκδίδει, μετά από πρόταση της Α.Π.ΚΑ. απόφαση για το Σύστημα Διαχείρισης Αναφορών και Μεθοδολογία Σχεδιασμού Ελέγχου, το οποίο αυτή θα ακολουθεί με σκοπό την μεγιστοποίηση του οφέλους από την εξέταση των καταγγελιών. Δυνάμει αυτής, η Α.Π.ΚΑ. εφαρμόζει κριτήρια προτεραιοποίησης των ελεγχόμενων καταγγελιών, με βάση ιδίως τον κίνδυνο βλάβης των καταναλωτών, τους στρατηγικούς στόχους της Α.Π.ΚΑ., και τον θετικό αντίκτυπο ή το αποτέλεσμα που προσδοκάται από τη διεξαγωγή του ελέγχου. Δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στην προστασία των ευάλωτων μονάδων, ενώ, στο πλαίσιο της εμπέδωσης σχέσεων συνεργασίας με άλλους φορείς που συμπράττουν στην εποπτεία της αγοράς (άλλες εποπτικές Αρχές, Συνήγορος του Καταναλωτή, ενώσεις καταναλωτών), οι θεμελιωμένες καταγγελίες των τελευταίων αποκτούν πρόσθετη για την αξιολόγησή τους βαρύτητα. Σε κάθε περίπτωση καταγράφεται το σύνολο των καταγγελιών και διαφυλλάσσεται η δυναμική διεξαγωγή του ελέγχου σε όλο το φάσμα της προστασίας. Η ισχύουσα σήμερα με αριθμό 74784/5.7.2021 σχετική

Απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων (ΦΕΚ Β/15.6.2021) απέχει μακράν από αυτές τις απαιτήσεις, ενώ θέτει αυστηρά κριτήρια και αξιώνει υψηλές βαθμολογίες για την αξιολόγηση των καταγγελιών που ουσιαστικά αποκλείουν την εξέταση συντριπτικού μέρους και σημαντικών καταγγελιών.

Στην υφιστάμενη σήμερα πρακτική των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων οι αυτεπάγγελτοι έλεγχοι για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών, και μάλιστα εκείνων που είναι και ενωσιακής προέλευσης, είναι σχεδόν ανύπαρκτοι. Σύμφωνα με την παράγραφο 4, η Α.Π.ΚΑ., πέραν των εκτάκτων ελέγχων που διεξάγει, υποχρεούται να καταρτίζει, με βάση αναλύσεις και έρευνες των αγορών, πληροφορίες, ερωτηματολόγια ή στατιστικά στοιχεία που συγκεντρώνει, σε τακτή ετήσια τουλάχιστον βάση, και προγράμματα ελέγχου πέραν αυτών που αφορούν τη διερεύνηση συγκεκριμένων καταγγελιών ή αναφορών. Υπάρχουν, πράγματι, ιδιαίτερα επιβλαβείς αντικαταναλωτικές συμπεριφορές, οι οποίες, για ένα πλήθος λόγων (ενδ. επέλευση της ζημίας σε μεταγενέστερη φάση, άγνοια για τον παράνομο χαρακτήρα τους, δυσχέρειες προσδιορισμού, πολυπλοκότητα, απαισιοδοξία για το αποτέλεσμα της καταγγελίας κ.ά.), δεν καταγράφονται απαραίτητα ή δεν αναδεικνύονται επαρκώς μέσα από τις καταγγελίες που υποβάλλονται. Εξάλλου, το παράνομο εμπόριο και οι αθέμιτες εμπορικές πρακτικές προϋποθέτουν συνεχείς αυτεπάγγελτους ελέγχους για τον εντοπισμό και την αντιμετώπισή τους. Για τη διαμόρφωση των προγραμμάτων αυτών η Α.Π.ΚΑ. αξιοποιεί και τα κριτήρια που ορίζονται στα άρθρα 137 έως 139 ν. 4512/2018.

Με το **άρθρο 5** θεσπίζονται οι κυρώσεις και τα μέτρα που μπορεί να λαμβάνει η Α.Π.ΚΑ. για την αντιμετώπιση των παραβάσεων.

Οι αρμόδιες υπηρεσίες θα διαθέτουν πλέον ένα ευρύ κατάλογο μέτρων που περιλαμβάνει σημαντικά νεωτερικά εργαλεία. Επισημαίνονται ως τέτοια η δυνατότητα που έχει η Αρχή να διαπραγματεύεται την αποδοχή δεσμεύσεων εκ μέρους των επιχειρήσεων που παρανομούν για την επανόρθωση και την αποκατάσταση της ζημίας των καταναλωτών αλλά και η θέσπιση προσωρινών μέτρων για την αποτροπή κινδύνου σοβαρής βλάβης σε βάρος των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών.

Στη δεύτερη παράγραφο εκτίθεται τα κριτήρια, με βάση τα οποία θα επιλέγονται τα ενδεδειγμένα μέτρα και θα γίνεται η επιμέτρηση του προστίμου. Προκειμένου οι κυρώσεις να είναι αναλογικές και αποτρεπτικές λαμβάνονται υπόψη κριτήρια σχετικά, μεταξύ άλλων, με τη φύση και τη βαρύτητα της παράβασης, τον κίνδυνο βλάβης, την περιουσιακή κατάσταση της επιχείρησης και τα οφέλη ή κέρδη που άντλησε από την παραβατική συμπεριφορά, οι ενέργειες επανόρθωσης ή περιορισμού της ζημίας στην οποία προέβη κ.ά. Το ύψος του διοικητικού προστίμου δύναται να διαμορφώνεται και σε ποσοστό επί του κύκλου εργασιών της επιχείρησης.

Όσον αφορά τις διατάξεις που ανήκαν στην εποπτεία της ΔΙΜΕΑ, με την παράγραφο 4, διατηρούνται σε ισχύ τα όρια των προστίμων που προβλέπουν τα ειδικότερα νομοθετήματα, ενώ κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 1.

Με την παράγραφο 8 δίνεται η εξουσία στις Διευθύνσεις της Περιφέρειας που συνδράμουν το έργο της Α.Π.ΚΑ., όταν διενεργούν, στο πλαίσιο της συνδρομής και της συνεργασίας, ελέγχους που εμπíπτουν στο αντικείμενο εποπτείας της ΑΠΚΑ να επιβάλλουν, για τις παραβιάσεις που διαπιστώνουν, τα μέτρα ή κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο αυτό αλλά και πρόστιμα μέχρι του ύψους των 10.000 ευρώ.

Με το **άρθρο 6** η Αρχή αποκτά όλες τις αναγκαίες εξουσίες έρευνας κατά τα πρότυπα και άλλων αρχών που εποπτεύουν οικονομικές δραστηριότητες. Στις εν λόγω εξουσίες περιλαμβάνονται και όλες εκείνες που εμπεριέχει ο Κανονισμός του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/2394 για τον έλεγχο

παραβάσεων σε διασυνοριακές συναλλαγές, επεκτείνοντας αυτές σε κάθε – δηλαδή και εγχώρια – παράβαση που ελέγχουν τα όργανα της Α.Π.ΚΑ.

Τέλος, με τα **άρθρα 7 και 8** ορίζονται τα σχετικά με την έναρξη λειτουργίας της Α.Π.ΚΑ., τη μεταβατική περίοδο αλλά και την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

«Σύσταση Αρχής Προστασίας Καταναλωτή»

Άρθρο 1

Σύσταση Αρχής Προστασίας Καταναλωτή – Αποστολή – Αρμοδιότητες

1. Συνιστάται διοικητική αρχή με την επωνυμία «Αρχή Προστασίας Καταναλωτή» (Α.Π.ΚΑ.) που εδρεύει στην Αθήνα. Η Α.Π.ΚΑ. εποπτεύεται από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων και υπόκειται σε κοινοβουλευτικό και δικαστικό έλεγχο.

2. Σκοπός της Α.Π.ΚΑ. είναι η προάσπιση των δικαιωμάτων των καταναλωτών, η προστασία της υγείας, της ασφάλειας και των οικονομικών τους συμφερόντων των καταναλωτών, η προστασία των καταναλωτών από επικίνδυνα και παράνομα αγαθά και υπηρεσίες που διακινούνται και προσφέρονται στο εσωτερικό της χώρας, η προαγωγή της διαφάνειας στα χαρακτηριστικά και τις ιδιότητες των αγαθών και υπηρεσιών, στην τιμολόγηση και στην αναγραφή των τιμών, η ενίσχυση του ανταγωνισμού, η εν γένει προαγωγή της πληροφόρησης και της επιμόρφωσης των καταναλωτών και η ενδυνάμωση των ενώσεών τους, με σκοπό την ενίσχυση της δυνατότητάς τους να πραγματοποιούν τις επιλογές τους σε πλήρη συνείδηση και γνώση των στοιχείων που τους ενδιαφέρουν, επηρεάζοντας προς όφελός τους τις εξελίξεις στην αγορά, η διαμόρφωση υγιούς καταναλωτικής συνείδησης και προτύπων ορθής καταναλωτικής συμπεριφοράς για την επίτευξη ενός πολιτισμικού επιπέδου που αντανακλάται στην ποιότητα ζωής των πολιτών.

3. Για την επίτευξη του σκοπού της η Α.Π.ΚΑ.:

α. Λαμβάνει όλες τις αναγκαίες αποφάσεις για την εκπλήρωση της αποστολής της.

β. Εγκρίνει τον προϋπολογισμό της, τις αναγκαίες κατά την εκτέλεσή του αναμορφώσεις και τροποποιήσεις του, καθώς και τον ισολογισμό και απολογισμό της οικονομικής χρήσης κάθε έτους.

γ. Εισηγείται στις αρμόδιες αρχές πρωτοβουλίες, μέτρα και ρυθμίσεις για την ενίσχυση της προστασίας της υγείας, της ασφάλειας και των οικονομικών συμφερόντων των καταναλωτών, για την προαγωγή της πληροφόρησης και της επιμόρφωσης των καταναλωτών, την πρόληψη και την αποκατάσταση από την υπερχρέωση και την προστασία των οφειλετών από αθέμιτες πρακτικές ενημέρωσης και είσπραξης απαιτήσεων.

δ. Μεριμνά για τον έλεγχο της εφαρμογής της νομοθεσίας που αφορά την προστασία του καταναλωτή, και ιδίως τον ν. 2251/1994, το Π.Δ. 131/2003 (Α 256), την Υ.Α. Ζ1-1262/29.10.2007 (Β' 2122), την ΚΥΑ Ζ1- 669/23.06.2010 (Β' 917), τον ν. 3758/2009, το άρθρο 2. Ν. 3869/2009, τα άρθρα 21 και 22 ν. 4021/2011, την Κ.Υ.Α. Ζ1-130/21.2.2011 (Β' 295), το άρθρο 30 ν. 4141/2013, το άρθρο 10 ν. 4354/2015, την ΚΥΑ 70330οικ./30.6.2015 (1421 Β'), το Π.Δ. 10/1217, τον ν. 4537/2018, τον ν. 4465/2018, την ΚΥΑ 18898/2019 (746 Β'), τον Ν. 4764/2020, την Κ.Υ.Α. 2126/10.1.2020 (Β 27), την Υ.Α. 33100/26.3.2020 (Β' 1285), τον ν. 4967/2022.

ε. Εκδίδει τις αποφάσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 14 του άρθρου 4, στις παραγράφους 5, 11 και 12 του άρθρου 7, στην παράγραφο 3 του άρθρου 7α και στην παράγραφο 5 του άρθρου 9θ του ν. 2251/1994.

στ. Καθορίζει και εξειδικεύει απαιτήσεις ασφαλείας και επισήμανσης προϊόντων που διατίθενται στην αγορά, εκτός των τροφίμων, με την επιφύλαξη των κανόνων του ενωδιακού δικαίου, υποχρεώσεις ενημέρωσης των προμηθευτών προς τους καταναλωτές για χαρακτηριστικά, ιδιότητες και την τιμή πώλησης των προσφερόμενων προϊόντων ή υπηρεσιών, τον τρόπο αναγραφής και τη διαμόρφωση αυτής, καθώς και όρους διαφάνειας στην προώθηση, πώληση, προμήθεια προϊόντων ή υπηρεσιών στους καταναλωτές.

ζ. Επιβάλλει τα πρόστιμα, κυρώσεις και μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 5 για παραβιάσεις των διατάξεων των περιπτώσεων δ, ε και στ της παρούσης παραγράφου.

η. Μεριμνά για την αντιμετώπιση του παράνομου εμπορίου, συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού παράνομου εμπορίου, της παράνομης απομίμησης προϊόντων, την εφαρμογή του άρθρου 11 του ν. 3377/2005 (Α' 2002), και επιβάλλει τις προβλεπόμενες κυρώσεις.

θ. Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων του ν. 4177/2013 (Α 173) και του ν. 4497/2017 (Α 171), κατά την άσκηση της εμπορικής δραστηριότητας για προϊόντα και υπηρεσίες και την καταπολέμηση φαινομένων παραπλάνησης των καταναλωτών σε όλα τα στάδια της διακίνησης και εμπορίας αγαθών καθώς και της παροχής υπηρεσιών, τη διαπίστωση παραβάσεων, τη σύνταξη της σχετικής έκθεσης ελέγχου, και την επιβολή των προβλεπομένων κυρώσεων.

ι. Ασκεί τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στα άρθρα 13 έως 16, 40 και 41 του π.δ. 5/2022 (ΦΕΚ 15 Α).

ια. Συμμετέχει σε όργανα και επιτροπές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Διεθνών Οργανισμών καθώς σε συνεργασία με τους οργανισμούς αυτούς στην εκπόνηση μελετών και προγραμμάτων για θέματα προστασίας καταναλωτών.

ιβ. Αναπτύσσει δράσεις ενημέρωσης, εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης των καταναλωτών και των επιχειρήσεων σε θέματα προστασίας των δικαιωμάτων των καταναλωτών.

ιγ. Υποστηρίζει το έργο των ενώσεων καταναλωτών, μεριμνά για την ανάπτυξη των υποδομών και της τεχνογνωσίας τους, τις συντρέχει στην άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, εισηγείται προς τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων τη χρηματοδότησή τους, χρηματοδοτεί η ίδια, ανάλογα με τις δυνατότητές της και σύμφωνα με τον κανονισμό της, προγράμματα και δράσεις των ενώσεων καταναλωτών που αποβλέπουν στην προστασία των καταναλωτών.

ιδ. Μεριμνά για την τήρηση των αρχών οργάνωσης και λειτουργίας των οργάνων εξώδικης διαμεσολάβησης και επίλυσης καταναλωτικών διαφορών και συνεργάζεται, υποστηρίζει και διευκολύνει τα όργανα αυτά και τις επιτροπές φιλικού διακανονισμού καταναλωτικών διαφορών στο έργο τους και παρέχει μέχρι την ανάπτυξή τους αντίστοιχες υπηρεσίες.

ιε. Αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για τη σύνταξη κωδίκων δεοντολογίας των προμηθευτών σχετικά με τους όρους παραγωγής, προώθησης και προμήθειας των προϊόντων ή υπηρεσιών τους.

ις. Παρακολουθεί την εφαρμογή στον ιδιωτικό τομέα της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στην πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αυτών, κατ' εφαρμογή του άρθρου 12 της Οδηγίας 2004/113/ΕΚ, και ασκεί τις αρμοδιότητες που ορίζονται στο άρθρο 11 του ν. 3769/2009.

ιστ. Διενεργεί έρευνες και μελέτες σε θέματα κατανάλωσης με σκοπό την ενίσχυση της ικανότητας των καταναλωτών να συγκρίνουν και να επιλέγουν τα αγαθά και τις υπηρεσίες που προσφέρονται σε αυτούς και να επηρεάζουν σε όφελος των συμφερόντων τους τις εξελίξεις στην αγορά.

ιζ. Συντάσσει ετησίως, έως την 31^η Μαρτίου κάθε έτους, έκθεση σχετικά με τη δραστηριότητά της και την εκπλήρωση των καθηκόντων της, απαριθμώντας τα μέτρα που ελήφθησαν και τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν για καθένα από τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητές της, καθώς και προγραμματισμό των δραστηριοτήτων της για το επόμενο έτος. Η έκθεση αυτή υποβάλλεται στη Βουλή των Ελλήνων, τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων και το Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτή και Αγοράς. Επιπρόσθετα, η έκθεση αυτή δημοσιεύεται στην επίσημη ιστοσελίδα της Α.Π.ΚΑ.. Στην ετήσια έκθεση πεπραγμένων περιλαμβάνεται και απολογισμός ως προς την εκτέλεση του προϋπολογισμού.

ιη. Υποβάλλει στον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων στο τέλος κάθε τριμήνου εκθέσεις ελέγχων που έχουν διενεργηθεί από τις υπηρεσίες της και πράξεων επιβολής κυρώσεων για την παραβίαση της νομοθεσίας προστασίας των καταναλωτών.

ιθ. Ασκεί κάθε άλλη συναφή προς τους σκοπούς της αρμοδιότητα.

4. Σε κάθε περίπτωση στην Α.Π.ΚΑ. μεταφέρονται όλες οι αρμοδιότητες που έχουν η Διυπηρεσιακή Μονάδα Ελέγχου Αγοράς (ΔΙΜΕΑ) και οι Διευθύνσεις Πολιτικής και Ενημέρωσης Καταναλωτή και Προστασίας Καταναλωτή της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

5. Η Α.Π.ΚΑ. ορίζεται, αντί του Υπουργείου Ανάπτυξης, ως η αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/2394 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών στις περιπτώσεις του άρθρου 9 της Κ.Υ.Α. 2126/10.1.2020 (Β' 27).

6. Η Α.Π.ΚΑ. ορίζεται ως Αρχή Εφαρμογής Εποπτείας και Διαχείρισης για το πεδίο εποπτείας «Προστασία Καταναλωτή και σύννομη (ή προσήκουσα) παροχή υπηρεσιών» σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 130 του ν. 4512/2018 (Α' 5).

7. Οι πιστώσεις για τη λειτουργία της Α.Π.ΚΑ. εγγράφονται υπό ίδιο φορέα στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Τον προϋπολογισμό εισηγείται στον Υπουργό Οικονομικών ο Πρόεδρος της Α.Π.ΚΑ., ο οποίος είναι διατάκτης των δαπανών της. Οι σχετικές δαπάνες εκκαθαρίζονται από την αρμόδια Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου και υπόκεινται στον προληπτικό και κατασταλτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 2

Συγκρότηση της Αρχής

1. Η Α.Π.ΚΑ. συγκροτείται από πέντε μέλη, στα οποία συμπεριλαμβάνονται ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος. Τα μέλη της Α.Π.ΚΑ. είναι ανώτατοι κρατικοί λειτουργοί και απολαύουν πλήρους προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας.

2. Ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος και τα μέλη της Α.Π.ΚΑ. προτείνονται από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, επιλέγονται από το Υπουργικό Συμβούλιο μετά από θετική γνώμη της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής των Ελλήνων, κατά τα οριζόμενα στον Κανονισμό αυτής και διορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Ως μέλη της Α.Π.ΚΑ. ορίζονται πρόσωπα εγνωσμένου κύρους, που διαθέτουν υψηλή επιστημονική κατάρτιση και εξειδικευμένες γνώσεις και εμπειρία σε θέματα που σχετίζονται με την αποστολή της Α.Π.ΚΑ. καθώς και εχέγγυα ανεξαρτησίας και αμεροληψίας. Δύο τουλάχιστον από τα μέλη της είναι ειδικοί επιστήμονες σε θέματα δικαίου προστασίας του καταναλωτή.
4. Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος ορίζονται με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση. Ο Αντιπρόεδρος δύναται να αναλαμβάνει διδακτικά καθήκοντα σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης. Τα μέλη της κατά την άσκηση των καθηκόντων τους πρέπει να απέχουν από κάθε επιχειρηματική δραστηριότητα που έχει άμεση ή έμμεση σχέση με το αντικείμενο της Α.Π.ΚΑ.. Η θητεία του Προέδρου, του Αντιπροέδρου και των μελών της Α.Π.ΚΑ. είναι τετραετής. Κανένα μέλος της δεν μπορεί να υπηρετήσει ως Πρόεδρος ή Αντιπρόεδρος περισσότερες από δύο θητείες. Εάν κατά τη διάρκεια της θητείας μέλους της Α.Π.ΚΑ. κενωθεί για οποιονδήποτε λόγο η θέση του, διορίζεται, σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 2, νέο μέλος για πλήρη θητεία, εφόσον μέχρι την κανονική λήξη της θητείας του μέλους του οποίου η θέση κενώθηκε υπολείπεται διάστημα μικρότερο των δύο ετών. Σε κάθε άλλη περίπτωση το νέο μέλος διορίζεται για το υπόλοιπο της θητείας του μέλους του οποίου η θέση κενώθηκε. Η θητεία των μελών της Α.Π.ΚΑ. παρατείνεται αυτοδικαίως μέχρι τον ορισμό νέων.
6. Η Α.Π.ΚΑ. βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόντα τουλάχιστον τρία (3) από τα μέλη της. Οι αποφάσεις της λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων και σε περίπτωση ισοψηφίας, εφόσον δεν πρόκειται για την άσκηση κανονιστικής ή κυρωτικής αρμοδιότητας, υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Η Α.Π.ΚΑ. συνεχίζει να λειτουργεί, όχι όμως πέρα από ένα εξάμηνο, αν κάποια από τα μέλη της εκλείψουν ή αποχωρήσουν για οποιονδήποτε λόγο, εφόσον, κατά τις συνεδριάσεις της, τα λοιπά μέλη επαρκούν ώστε να υπάρχει απαρτία. Χρέη γραμματέα της Α.Π.ΚΑ. ασκεί υπάλληλος της Α.Π.ΚΑ. που ορίζεται με τον αναπληρωτή του με απόφαση του Προέδρου της. Χρέη εισηγητή εκτελούν κατά περίπτωση ο Γενικός Διευθυντής, οι διευθυντές της Α.Π.ΚΑ. καθώς και τα μέλη της Α.Π.ΚΑ.
7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται οι πάσης φύσεως αποδοχές του Προέδρου, Αντιπροέδρου και των λοιπών μελών της Α.Π.ΚΑ.. Η κάλυψη των εισφορών του Προέδρου και του Αντιπροέδρου σε φορείς κοινωνικής ασφάλισης βαρύνει τον προϋπολογισμό της Α.Π.ΚΑ., εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από ειδικότερες διατάξεις.
8. Τα μέλη της Α.Π.ΚΑ. υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης περιουσιακής κατάστασης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3213/2003 (Α' 309)
9. Τα μέλη της Α.Π.ΚΑ. υπέχουν για κάθε παράβαση που απορρέει από τον παρόντα νόμο πειθαρχική ευθύνη, για τον καταλογισμό της οποίας εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 4001/2011 (Α' 179), με αρμόδιο Υπουργό τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.
10. Η Α.Π.ΚΑ. μπορεί να αναθέτει στον Πρόεδρο ή σε μέλη της την άσκηση μέρους των αρμοδιοτήτων του, εκτός από τις αρμοδιότητες υπό στοιχεία β, γ, ε έως ζ, ιβ, ιζ και ιη. Η Α.Π.ΚΑ. μπορεί να αναθέτει με απόφαση που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στον Πρόεδρο ή τον Αντιπρόεδρο την επιβολή προστίμων μέχρι το ποσόν των πενήντα χιλιάδων ευρώ.
11. Ο Πρόεδρος της Α.Π.ΚΑ. έχει και τις ακόλουθες αρμοδιότητες:
- α) Προϊσταται της Αρχής και όλων των υπηρεσιών της και διευθύνει το έργο τους,
- β) είναι ο υπηρεσιακός και πειθαρχικός προϊστάμενος του προσωπικού που απασχολείται με οποιαδήποτε σχέση εργασίας στην Αρχή,

γ) αποφασίζει για έκτακτα και επείγοντα θέματα και υποβάλλει τις αποφάσεις του αυτές προς έγκριση στο Διοικητικό Συμβούλιο,

δ) υπογράφει τις πράξεις για τις υπηρεσιακές μεταβολές του προσωπικού,

ε) καθορίζει τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, συμπεριλαμβάνοντας σε αυτό θέματα που προτείνουν τουλάχιστον δύο (2) μέλη της Α.Π.ΚΑ. και προεδρεύει των συνεδριάσεων αυτού και υπογράφει τα αντίγραφα και αποσπάσματα των πρακτικών της Α.Π.ΚΑ.,

στ) παρακολουθεί την εκτέλεση των αποφάσεων της Α.Π.ΚΑ.,

ζ) εκπροσωπεί την Α.Π.ΚΑ. ενώπιον κάθε δικαστικής ή άλλης αρχής, καθώς και στις μετά τρίτων σχέσεις και συναλλαγές και μπορεί με πράξη του να αναθέτει κατά περίπτωση ή κατηγορία περιπτώσεων την εκπροσώπηση σε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή Προϊσταμένους Διευθύνσεων της Α.Π.ΚΑ.,

η) ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που του μεταβιβάζεται με απόφαση της Α.Π.ΚΑ..

12. Ο Πρόεδρος μπορεί να μεταβιβάζει μέρος των αρμοδιοτήτων του στον Αντιπρόεδρο. Τον Πρόεδρο, απόντα ή κωλυόμενο, αναπληρώνει ως προς όλες τις αρμοδιότητές του ο Αντιπρόεδρος.

13. Στην Α.Π.ΚΑ. συνιστάται θέση Γενικού Διευθυντή, ο οποίος είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση των αποφάσεων της Α.Π.ΚΑ., προϊστάται των υπηρεσιών της, εποπτεύει τη λειτουργία τους, μεριμνά για την εκπλήρωση της αποστολής της Α.Π.ΚΑ. και εισηγείται σε αυτή θέματα που αφορούν την άσκηση των αρμοδιοτήτων και της λειτουργίας της. Ο Γενικός Διευθυντής επιλέγεται με προκήρυξη για την κάλυψη της θέσης που γίνεται με απόφαση της Α.Π.ΚΑ. και απευθύνεται σε όλους τους υπαλλήλους του Δημοσίου, οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. Η επιλογή του Γενικού Διευθυντή γίνεται από επιτροπή που συγκροτείται γι' αυτό το σκοπό με βάση τα κριτήρια επιλογής που ορίζονται στο άρθρο 85 του Κώδικα Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. Η Επιτροπή επιλογής του Γενικού Διευθυντή συγκροτείται με απόφαση της Α.Π.ΚΑ. και αποτελείται από τον Πρόεδρο ή τον Αντιπρόεδρο της Α.Π.ΚΑ. ως Πρόεδρο, ένα μέλος της Α.Π.ΚΑ. και τρία μέλη του ΑΣΕΠ. Οι αποδοχές του Γενικού Διευθυντή καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Άρθρο 3

Οργάνωση – Λειτουργία – Προσωπικό

1. Από το σύνολο των οργανικών θέσεων (1.358) του προσωπικού του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων που ορίζονται στο άρθρο 76 του Π.Δ. 5/2022 εκατό σαράντα οκτώ (148) οργανικές θέσεις μεταφέρονται στην Α.Π.ΚΑ.. Οι εκατό σαράντα οκτώ (148) οργανικές θέσεις του προσωπικού του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων που μεταφέρονται στην Α.Π.ΚΑ. κατανέμονται ως ακολούθως:

α) Κατηγορία Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (Π.Ε.) - Θέσεις ενενήντα (98): Κλάδος Π.Ε. Διοικητικών-Εμπορικών: Θέσεις εξήντα πέντε (65), Κλάδος Π.Ε. Πληροφορικής: Θέσεις οκτώ (8), Κλάδος Π.Ε. Μηχανικών: Θέσεις πέντε (5), Κλάδος Π.Ε. Τεχνικών: Θέσεις δώδεκα (12), Κλάδος Π.Ε. Θετικών Επιστημών: Θέσεις οκτώ (8),

β) Κατηγορία Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Τ.Ε.) - Θέσεις είκοσι τέσσερις (24): Κλάδος Τ.Ε. Διοικητικού-Λογιστικού: Θέσεις δέκα τρεις (13), Κλάδος Τ.Ε. Πληροφορικής: Θέσεις έξι (6), Κλάδος Τ.Ε. Τεχνικών: Θέσεις τρεις (3),

γ) Κατηγορία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Δ.Ε.) - Θέσεις δέκα πέντε (22): Κλάδος Δ.Ε. Διοικητικού - Λογιστικού: Θέσεις δέκα τέσσερις (14), Κλάδος Δ.Ε. Τεχνικού: Θέσεις τρεις (3), Κλάδος Δ.Ε. Οδηγών: Θέσεις πέντε (5),

δ) Κατηγορία Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (Υ.Ε.) - Θέσεις τέσσερις (4): Κλάδος Υ.Ε. Βοηθητικού Προσωπικού: Θέσεις τέσσερις (4).

2. Οι υπάλληλοι που υπηρετούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου με οποιαδήποτε σχέση στη Διυπηρεσιακή Μονάδα Ελέγχου Αγοράς (ΔΙΜΕΑ) και στις Διευθύνσεις Πολιτικής και Ενημέρωσης Καταναλωτή και Προστασίας Καταναλωτή της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων εξακολουθούν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στην Α.Π.ΚΑ. ως αποσπασμένοι από τον φορέα στον οποίο ανήκουν. Οι υπάλληλοι μπορούν να ζητήσουν εντός δύο μηνών από την έναρξη λειτουργίας της Α.Π.ΚΑ. τη μετάταξή τους σε αυτή με ταυτόχρονη μεταφορά της οργανικής θέσης που κατέχουν. Αντίστοιχη δυνατότητα και μέχρι την κάλυψη των παραπάνω θέσεων παρέχεται και σε όσους υπηρετούν σε άλλες υπηρεσίες του Υπουργείου Ανάπτυξης & Επενδύσεων. Το προσωπικό που υπηρετεί κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου σε προσωποπαγείς θέσεις στις ανωτέρω Διευθύνσεις μεταφέρεται αυτοδικαίως με τις προσωποπαγείς του θέσεις και την ίδια σχέση εργασίας στην Α.Π.ΚΑ.. Οι υπάλληλοι δημοσίων υπηρεσιών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και ΟΤΑ α' και β' βαθμού που είναι αποσπασμένοι κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στις ανωτέρω Διευθύνσεις μπορούν με αίτησή τους να μεταταγούν στην Α.Π.ΚΑ. με την ίδια σχέση εργασίας και ταυτόχρονη μεταφορά της οργανικής θέσης ή της προσωποπαγούς θέσης που κατέχουν. Η μετάταξη γίνεται, κατ' απόκλιση κάθε άλλης διάταξης, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων και καθώς και του οικείου Υπουργού. Η σχετική αίτηση υποβάλλεται σε αποκλειστική προθεσμία δύο μηνών από την έναρξη λειτουργίας της Α.Π.ΚΑ. στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου. Οι μετατασσόμενοι καταλαμβάνουν θέσεις κλάδων κατηγορίας, οι οποίες αντιστοιχούν στα τυπικά τους προσόντα και προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο.

3. Στην Α.Π.ΚΑ. συνιστώνται έξι (6) θέσεις ειδικών επιστημόνων με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, που συστήθηκαν με την παράγραφο 1 του άρθρου 5 του ν. 3297/2004 (259 Α') και οι υπηρετούντες σε αυτές, μεταφέρονται στην Α.Π.ΚΑ.. Οι αποδοχές των ειδικών επιστημόνων και των βοηθών ειδικών επιστημόνων είναι οι προβλεπόμενες στις διατάξεις του ν. 4024/2011.

4. Το προσωπικό το οποίο μετατάσσεται ή μεταφέρεται στην Α.Π.ΚΑ. εξακολουθεί να υπάγεται στα ασφαλιστικά ταμεία κύριας και επικουρικής ασφάλισης που υπαγόταν πριν την μετάταξή του.

5. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων εγκρίνεται ο Κανονισμός Λειτουργίας της Α.Π.ΚΑ., με τον οποίο προβλέπονται τα σχετικά με την εσωτερική διάρθρωση και οργάνωση των υπηρεσιών της, καθώς και την οργάνωση μηχανισμού εσωτερικών ελέγχων της Α.Π.ΚΑ. με σκοπό τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των ελέγχων που διενεργούνται. Στον κανονισμό προβλέπεται οπωσδήποτε διαδικασία ελέγχου και επιβεβαίωσης των ελέγχων που διενεργούνται από την Α.Π.ΚΑ. ή κατά παραγγελία της.

6. Οι αρμόδιες για θέματα εμπορίου και ανάπτυξης Διευθύνσεις των Περιφερειών της χώρας έχουν την υποχρέωση να παρέχουν κάθε δυνατή συνδρομή στο έργο της Α.Π.ΚΑ. και να διενεργούν ελέγχους ή άλλες πράξεις που ζητούν τα εντεταλμένα όργανα της Α.Π.ΚΑ. και στο πλαίσιο των σχετικών οδηγιών και εντολών της Α.Π.ΚΑ.. Με απόφαση του Δ.Σ. της Α.Π.ΚΑ. επιτρέπεται η σύναψη προγραμματικών συμβάσεων μεταξύ της Α.Π.ΚΑ. και δημοσίων υπηρεσιών, νομικών προσώπων του δημοσίου ή του δημοσίου τομέα των ιδιωτικών φορέων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, για την εκπλήρωση των σκοπών της Α.Π.ΚΑ., όπως

ορίζονται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου. Στις προγραμματικές συμβάσεις καθορίζονται το περιεχόμενο του προγράμματος, τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, τα της χρηματοδότησης, ο χρόνος ισχύος της σύμβασης, η διαδικασία παρακολούθησης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

7. Μέχρι την έκδοση του Κανονισμού Λειτουργίας της Α.Π.ΚΑ. η διάρθρωση και η οργάνωση των υπηρεσιών της ρυθμίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 13 έως 16, 40 και 41 του π.δ. 5/2002 (Α' 15). Ο Πρόεδρος της Α.Π.ΚΑ. ασκεί τα καθήκοντα που προβλέπονται για τον Διοικητή της ΔΙΜΕΑ. Θέσεις προϊσταμένων στις Διευθύνσεις και στα Τμήματά της Α.Π.ΚΑ. μπορούν να καταλαμβάνουν μόνιμοι υπάλληλοι κατηγορίας Π.Ε. ή Τ.Ε. όλων των κλάδων καθώς και ειδικοί επιστήμονες της παραγράφου 3. Η Διεύθυνση Συντονισμού και Διοικητικής Υποστήριξης έχει τη μέριμνα για την ομαλή διοικητική και οικονομική λειτουργία της Α.Π.ΚΑ..

8. Το επιστημονικό και λοιπό προσωπικό της Α.Π.ΚΑ. προσλαμβάνεται στις θέσεις που προβλέπονται στον κανονισμό της και επιλέγεται από την αρχή με προκήρυξη και με τα κριτήρια και τη διαδικασία που ορίζεται σε αυτόν σύμφωνα με τις αρχές της δημοσιότητας, της διαφάνειας, της αντικειμενικότητας και της αξιοκρατίας. Σε κάθε περίπτωση προηγείται δημόσια πρόσκληση και η επιλογή γίνεται από επιτροπή, της οποίας τη συγκρότηση και τη σύνθεση καθορίζει με απόφασή της η Α.Π.ΚΑ.. Στην Επιτροπή συμμετέχει ένα μέλος του Α.Σ.Ε.Π. και ένας καθηγητής Α.Ε.Ι.

9. Στην Α.Π.ΚΑ. συνιστώνται υπηρεσιακό συμβούλιο και δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο τα οποία συγκροτούνται με απόφαση του Προέδρου της. Στη σύνθεση του Υπηρεσιακού Συμβουλίου μετέχουν δύο μέλη της Α.Π.ΚΑ., από τα οποία το ένα ορίζεται Πρόεδρος, ο Γενικός Διευθυντής ή υπηρεσιακός προϊστάμενος των διοικητικών υπηρεσιών της Α.Π.ΚΑ. και δύο αιρετοί εκπρόσωποι των υπαλλήλων. Το δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο για το προσωπικό της αρχής συγκροτείται από τρία μέλη της και δύο αιρετούς εκπροσώπους των υπαλλήλων. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι ισχύουσες διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα για τα υπηρεσιακά συμβούλια και το δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο.

10. Στις δικαστικές και γενικώς σε όλες τις νομικές της υποθέσεις η Α.Π.ΚΑ. εξυπηρετείται από το Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

11. Όπου στη νομοθεσία, η εποπτεία και εφαρμογή της οποίας ανατίθεται στην Α.Π.ΚΑ., αναφέρεται «Γενική Γραμματεία Εμπορίου» και «Γενικός Γραμματέας Εμπορίου» εννοούνται αντίστοιχα εφεξής η «Αρχή Προστασίας Καταναλωτή» και ο «Πρόεδρος της Αρχής Προστασίας Καταναλωτή».

Άρθρο 4

Διεξαγωγή ελέγχων

1. Η Α.Π.ΚΑ. προβαίνει, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας καταναλωτή, σε γενικούς ή ειδικούς, επιτόπιους ή μη, δειγματοληπτικούς ή μη, ελέγχους για να διαπιστώσει παραβάσεις διατάξεων για την προστασία του καταναλωτή και την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου, για τις οποίες έχει την ευθύνη εφαρμογής. Οι έλεγχοι μπορούν να γίνονται σε οποιαδήποτε εγκατάσταση αυτών, παρουσία ή μη του προμηθευτή, της επιχείρησης ή κάποιου υπαλλήλου.

2. Με Απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, που εκδίδεται μετά από πρόταση της Α.Π.ΚΑ., θεσπίζεται Σύστημα Διαχείρισης Αναφορών και Μεθοδολογία Σχεδιασμού Ελέγχου αυτών, με κριτήρια προτεραιοποίησης των ελεγχόμενων καταγγελιών, με βάση ιδίως τον κίνδυνο βλάβης των καταναλωτών, τους στρατηγικούς στόχους της Α.Π.ΚΑ., και τον θετικό αντίκτυπο ή το

αποτέλεσμα που προσδοκείται από τη διεξαγωγή του ελέγχου. Θεμελιωμένες καταγγελίες από τον Συνήγορο του Καταναλωτή, τις ενώσεις καταναλωτών και τις αρχές που εποπτεύουν καταναλωτικές συναλλαγές ή καταγγελίες που αφορούν ευάλωτες ομάδες καταναλωτών αποκτούν πρόσθετη βαρύτητα στην αξιολόγηση για την προτεραιοποίηση.

3. Η Α.Π.ΚΑ., πέραν των εκτάκτων ελέγχων, καταρτίζει, με βάση αναλύσεις, έρευνες, πληροφορίες, ερωτηματολόγια ή στατιστικά στοιχεία, σε τακτή ετήσια τουλάχιστον βάση, προγράμματα ελέγχου, πέραν αυτών που αφορούν τη διερεύνηση καταγγελιών ή αναφορών, για την επίτευξη των σκοπών της, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια που ορίζονται στα άρθρα 137 έως 139 ν. 4512/2018 και δίνοντας ιδιαίτερη σημασία και στους κινδύνους οικονομικών δραστηριοτήτων, των οποίων η αντιμετώπιση δεν αναδεικνύεται και αντιμετωπίζεται επαρκώς μέσα από τη διερεύνηση των καταγγελιών.

4. Ο Υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων δύναται για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των καταναλωτών και την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου, όταν ιδίως συντρέχουν λόγοι επείγουσας προστασίας δημόσιου συμφέροντος, να παραγγέλλει στην Α.Π.ΚΑ. τη διεξαγωγή κατά προτεραιότητα ελέγχων σε συγκεκριμένους τομείς ή κλάδους.

5. Οι αιτήσεις, καταγγελίες ή οι αναφορές διαβιβάζονται στους υπόχρεους σε τήρηση των παραπάνω διατάξεων, με πρόσκληση για απάντηση, με κάθε πρόσφορο μέσο, στο οποίο περιλαμβάνεται η κοινοποίηση με ταχυδρομείο ή με ηλεκτρονική μορφή. Ο προμηθευτής, η επιχείρηση και γενικά ο υπόχρεος στην τήρηση των παραπάνω διατάξεων υποχρεούται να απαντά εγγράφως ή με άλλο σταθερό μέσο, εφόσον ορίζεται στην πρόσκληση, εντός της προθεσμίας που τάσσεται από την Α.Π.ΚΑ., η οποία αρχίζει από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης και δεν μπορεί να είναι μικρότερη των τριών εργάσιμων ημερών.

6. Για τους ελέγχους και τις έρευνες, στους οποίους συμμετέχουν τουλάχιστον δύο υπάλληλοι, συντάσσεται από αυτούς που τους διεξήγαγαν έκθεση, αντίγραφο της οποίας κοινοποιείται στους ελεγχόμενους. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, που εκδίδεται μετά από πρόταση της Α.Π.ΚΑ., ρυθμίζονται οι ειδικότερες λεπτομέρειες σχετικά με τη διενέργεια ελέγχου από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα, το περιεχόμενο και τη διαδικασία σύνταξης της παραπάνω έκθεσης, τη διαδικασία συλλογής, φύλαξης και επεξεργασίας ηλεκτρονικών αρχείων και αλληλογραφίας, που συλλέγονται για τους σκοπούς του νόμου.

Άρθρο 5

Κυρώσεις- Μέτρα

1. Η Α.Π.ΚΑ. επιβάλλει σε βάρος των προμηθευτών, πωλητών, παραγωγών, διανομέων ή άλλων προσώπων που παραβαίνουν διατάξεις της νομοθεσίας της περίπτωσης δ της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του παρόντος, ένα ή περισσότερα από τις παρακάτω κυρώσεις ή μέτρα:

α) να προβεί στην παροχή οδηγιών, πληροφόρησης και συμβουλών προς τον προμηθευτή για τη συμμόρφωσή του με τις απαιτήσεις του νόμου,

β) να προβεί σε γραπτή σύσταση συμμόρφωσης εντός ορισμένης προθεσμίας,

γ) να προβεί σε δημόσια ανακοίνωση που αναφέρει τον ευθυνόμενο προμηθευτή και τη φύση της παράβασης,

δ) να διατάξει τον προμηθευτή να παύσει την παράβαση ή να συμμορφωθεί εντός ορισμένης προθεσμίας και να αποφύγει να την επαναλάβει στο μέλλον,

ε) να δημοσιοποιήσει την παράβαση στον ιστότοπο της Α.Π.ΚΑ., αναφέροντας τον προμηθευτή που φέρει την ευθύνη ή προέβη στην παράβαση, καθώς και τη φύση της παράβασης,

στ) να θεσπίσει προσωρινά μέτρα για την αποτροπή κινδύνου σοβαρής βλάβης σε βάρος των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών,

ζ) να επιδιώξει την απόκτηση ή αποδοχή δεσμεύσεων από τον προμηθευτή που είναι υπεύθυνος για την παράβαση, με σκοπό την παύση της εν λόγω παράβασης,

η) να λαμβάνει από τον προμηθευτή, με πρωτοβουλία αυτού, επιπροσθέτως διορθωτικές δεσμεύσεις προς όφελος των καταναλωτών που έχουν θιγεί από την εικαζόμενη παράβαση ή ανάλογα με την περίπτωση να επιτευχθεί η ανάληψη υποχρεώσεων από τον προμηθευτή για την επανόρθωση και αποκατάσταση της ζημίας των καταναλωτών,

θ) να ενημερώνει, με τα κατάλληλα μέσα, τους καταναλωτές σχετικά με τις διαδικασίες αποκατάστασης της ζημίας τους,

ι) όταν δεν υπάρχουν άλλα αποτελεσματικά μέσα για την επίτευξη της παύσης ή της απαγόρευσης της παράβασης του παρόντος νόμου και προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος σοβαρής βλάβης των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών:

- i) να αφαιρεί περιεχόμενο ή να περιορίζει την πρόσβαση σε επιγραμμική διεπαφή ή να διατάσσει τη ρητή αναγραφή προειδοποίησης προς τους καταναλωτές κατά την πρόσβασή τους σε επιγραμμική διεπαφή,
- ii) να διατάσσει έναν πάροχο υπηρεσιών υποδοχής να διαγράψει, να απενεργοποιήσει ή να περιορίσει την πρόσβαση σε επιγραμμική διεπαφή,
- iii) κατά περίπτωση, να διατάσσει καταχωρητές ή μητρώα τομέα να διαγράψουν ένα πλήρως εγκεκριμένο όνομα τομέα και να επιτρέπουν στην οικεία αρμόδια αρχή να προβεί σε σχετική καταχώρηση,

μεταξύ άλλων, ζητώντας από τρίτο μέρος ή άλλη δημόσια αρχή να εφαρμόσει αυτά τα μέτρα

ια) να επιβάλλει πρόστιμο για κάθε παράβαση του νόμου ή για τη μη συμμόρφωση με οποιαδήποτε απόφαση, διαταγή, προσωρινό μέτρο, δέσμευση του προμηθευτή ή άλλο μέτρο που λαμβάνεται με βάση τον παρόντα νόμο, από χίλια πεντακόσια (1.500) έως δύο εκατομμύρια (2.000.000) ευρώ. Εφόσον υφίστανται διαθέσιμα στοιχεία σχετικά με τον ετήσιο κύκλο εργασιών του προμηθευτή το μέγιστο ύψος του προστίμου διαμορφώνεται ίσο με το 4% του ετήσιου κύκλου εργασιών του προμηθευτή εφόσον αυτό υπερβαίνει το μέγιστο ύψος του προηγούμενου εδαφίου. Σε περίπτωση που έχουν εκδοθεί σε βάρος του ίδιου προμηθευτή τουλάχιστον τρεις αποφάσεις επιβολής προστίμου την τελευταία διετία, το ανώτατο όριο προστίμου του πρώτου εδαφίου ανέρχεται σε τρία εκατομμύρια (3.000.000) ευρώ.

ιβ) να επιβάλλει προσωρινή διακοπή της λειτουργίας της επιχείρησης ή τμήματός της για χρονικό διάστημα από τρεις (3) μήνες έως ένα (1) έτος σε περίπτωση που εκδοθούν σε βάρος του ίδιου προμηθευτή περισσότερες από τρεις (3) αποφάσεις επιβολής προστίμου ή ο προμηθευτής οργανώνει

ή αναπτύσσει την προώθηση των προϊόντων του ή την παροχή των υπηρεσιών του κατά τρόπο που συστηματικά παραβιάσει τη νομοθεσία.

2. Κατά τον καθορισμό του είδους των διοικητικών κυρώσεων ή άλλων μέτρων και την επιμέτρηση των διοικητικών προστίμων, η εποπτική αρχή αξιολογεί τις σχετικές συνθήκες στις οποίες περιλαμβάνονται, κατά περίπτωση:

α) η φύση, η βαρύτητα, η έκταση και η διάρκεια της παράβασης,

β) ο βαθμός ευθύνης του φυσικού ή νομικού προσώπου που προέβη στην παράβαση,

γ) ο κίνδυνος πρόκλησης βλάβης στα συμφέροντα του πελάτη,

δ) η ζημία που προκλήθηκε από την παράβαση στον πελάτη ή σε τρίτους, εφόσον είναι δυνατός ο προσδιορισμός του ύψους της,

ε) το ύψος του κέρδους ή του οφέλους που αποκτήθηκε ή της ζημίας που αποφεύχθηκε από το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, εφόσον είναι δυνατός ο προσδιορισμός τους,

στ) οι ενέργειες που προέβη ή τα μέτρα που έλαβε το φυσικό ή νομικό πρόσωπο για την αποτροπή και μη επανάληψη της παράβασης στο μέλλον, καθώς και η ανόρθωση της ζημίας που προκλήθηκε στον πελάτη ή σε τρίτους,

ζ) η οικονομική κατάσταση του φυσικού ή νομικού προσώπου, όπως προκύπτει είτε από το ετήσιο εισόδημα του φυσικού προσώπου, είτε από το συνολικό κύκλο εργασιών του νομικού προσώπου,

η) οι κυρώσεις που επιβλήθηκαν στον πωλητή ή στον προμηθευτή για την ίδια παράβαση σε άλλα κράτη μέλη σε διασυνοριακές υποθέσεις, όπου οι πληροφορίες σχετικά με τις εν λόγω κυρώσεις είναι διαθέσιμες μέσω του μηχανισμού που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/2394 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου,

θ) ο βαθμός συνεργασίας του φυσικού ή νομικού προσώπου με την εποπτική αρχή,

ι) η κατ' επανάληψη τέλεση παραβάσεων.

ια) κάθε άλλο επιβαρυντικό ή ελαφρυντικό στοιχείο που προκύπτει από τις περιστάσεις της υπόθεσης

3. Η Α.Π.ΚΑ. δύναται να επιβάλλει ένα ή περισσότερα από τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

4. Η Α.Π.ΚΑ. επιβάλλει ένα ή περισσότερα από μέτρα ή κυρώσεις της παραγράφου 1 και για κάθε παράβαση των διατάξεων της λοιπής νομοθεσίας, για την οποία έχει την ευθύνη εφαρμογής, ως προς το ύψος των προστίμων για τις παραβιάσεις αυτές εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στις ειδικότερες διατάξεις όρια.

5. Τα ποσά των προστίμων που επιβάλλονται κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε.

6. Η Α.Π.ΚΑ. μπορεί, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και τη βαρύτητα της παράβασης καθώς και τις συνέπειές της στο ευρύτερο καταναλωτικό κοινό, να δημοσιοποιεί, δια του τύπου ή με άλλο

πρόσφορο τρόπο, τις κυρώσεις που επιβάλλονται κατά τις προηγούμενες παραγράφους 2 και 3, καθώς και τα περιοριστικά μέτρα που λαμβάνονται κατά τις κείμενες διατάξεις από αρμόδιες διοικητικές αρχές ή τους προμηθευτές σχετικά με τη διάθεση καταναλωτικών προϊόντων στην εσωτερική αγορά.

7. Αν οι παραβάσεις των διατάξεων του παρόντος διαπράττονται από: α) πιστωτικά ιδρύματα ή επιχειρήσεις και οργανισμούς του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας και ασφαλιστικές επιχειρήσεις που εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος ή από εταιρίες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών που εποπτεύονται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, οι κυρώσεις που προβλέπονται στον παρόντα νόμο επιβάλλονται μετά από γνώμη της Τράπεζας της Ελλάδος ή της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, κατά περίπτωση. Η γνώμη αυτή παρέχεται μετά από σχετική αίτηση του Προέδρου της Α.Π.ΚΑ. εντός προθεσμίας σαράντα (40) ημερών από την υποβολή της αίτησης. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου, οι διοικητικές κυρώσεις επιβάλλονται χωρίς την ανωτέρω γνώμη. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, που εκδίδεται μετά από πρόταση της Α.Π.ΚΑ., ρυθμίζονται τα θέματα εφαρμογής της παρούσας παραγράφου και κάθε σχετική λεπτομέρεια.

8. Οι Διευθυντές των Διευθύνσεων της παραγράφου 6 του άρθρου 3 μπορούν να επιβάλλουν όταν διενεργούν ελέγχους ή άλλες πράξεις κατ' εντολή ή ανάθεση της Α.Π.ΚΑ. τις κυρώσεις και τα μέτρα που προβλέπονται στις περιπτώσεις α) έως η) της παραγράφου 1 καθώς και πρόστιμα μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ. Οι αποφάσεις κοινοποιούνται εντός είκοσι ημερών στην Α.Π.ΚΑ., η οποία δύναται να επιβάλλει πρόσθετα μέτρα ή και αυστηρότερες πρόστιμα.

Άρθρο 6

Εξουσίες έρευνας

1. Οι εντεταλμένοι για τον έλεγχο των παραβάσεων της νομοθεσίας την εφαρμογή της οποίας εποπτεύει η Α.Π.ΚΑ. και τη διαπίστωση αυτών υπάλληλοι της Αρχής Προστασίας Καταναλωτή, και με την επιφύλαξη του άρθρου 9 του Συντάγματος, των διατάξεων του άρθρου 212 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και της αρχής της αναλογικότητας, έχουν τις εξουσίες ειδικού ανακριτικού υπαλλήλου και φορολογικού ελεγκτή και ιδίως τις ακόλουθες εξουσίες έρευνας:

α) την εξουσία να έχουν πρόσβαση σε οποιαδήποτε σχετικά έγγραφα, δεδομένα ή πληροφορία, υπό οποιαδήποτε μορφή ή μορφότυπο και ανεξαρτήτως του μέσου αποθήκευσής τους ή του τόπου όπου αποθηκεύονται, συμπεριλαμβανομένης κάθε υπάρχουσας καταγραφής τηλεφωνικής συνδιάλεξης ή ανταλλαγής δεδομένων, και να λαμβάνουν αντίγραφα αυτών,

β) την εξουσία να απαιτούν, από κάθε δημόσια αρχή, φορέα ή οργανισμό του κράτους μέλους ή κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο την παροχή κάθε σχετικής πληροφορίας, δεδομένων ή εγγράφων, υπό οποιοδήποτε μορφή ή μορφότυπο και ανεξαρτήτως του μέσου αποθήκευσής τους ή του τόπου όπου είναι αποθηκευμένα με σκοπό την εξέταση του κατά πόσον έχει επέλθει ή επέρχεται παράβαση διατάξεων του παρόντος νόμου και με σκοπό τον καθορισμό των στοιχείων της εν λόγω παράβασης, περιλαμβανομένου του εντοπισμού των χρηματοοικονομικών ροών και των ροών δεδομένων ή τη διαπίστωση της ταυτότητας των προσώπων που συμμετέχουν σε χρηματοοικονομικές ροές και ροές δεδομένων, και τη διαπίστωση των στοιχείων τραπεζικού λογαριασμού και της ιδιοκτησίας των δικτυακών,

γ) την εξουσία διενέργειας των απαραίτητων επιθεωρήσεων, περιλαμβανομένης της εξουσίας πρόσβασης σε κάθε χώρο, έδαφος ή μέσο μεταφοράς που χρησιμοποιεί ο προμηθευτής, τον οποίο αφορά η επιθεώρηση, για τους σκοπούς της εμπορικής, επιχειρηματικής, βιοτεχνικής ή επαγγελματικής του δραστηριότητας, ή την απαίτηση από άλλες δημόσιες αρχές να προβαίνουν στις

εν λόγω ενέργειες, ώστε να εξετάζει, να κατάσχει, να λαμβάνει ή να αποκτά αντίγραφα στοιχείων, δεδομένων ή εγγράφων, ανεξαρτήτως του μέσου αποθήκευσής τους,

δ) την εξουσία κατάσχεσης κάθε πληροφορίας, δεδομένου ή εγγράφου για το απαραίτητο χρονικό διάστημα και στον βαθμό που απαιτείται για την επιθεώρηση,

ε) την εξουσία να απαιτεί, από κάθε εκπρόσωπο ή μέλος του προσωπικού του προμηθευτή τον οποίο αφορά η επιθεώρηση, να παρέχει εξηγήσεις όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά, τις πληροφορίες, τα δεδομένα ή τα έγγραφα που σχετίζονται με το αντικείμενο της επιθεώρησης και να καταγράφει τις απαντήσεις,

στ) την εξουσία διενέργειας των απαραίτητων επιτόπιων επιθεωρήσεων, περιλαμβανομένης της εξουσίας πρόσβασης σε κάθε χώρο, έδαφος ή μέσο μεταφοράς που χρησιμοποιεί ο προμηθευτής, τον οποίο αφορά η επιθεώρηση, για τους σκοπούς της εμπορικής, επιχειρηματικής, βιοτεχνικής ή επαγγελματικής του δραστηριότητας, ή την απαίτηση από άλλες δημόσιες αρχές να προβαίνουν στις εν λόγω ενέργειες, ώστε να εξετάζει, να κατάσχει, να λαμβάνει ή να αποκτά αντίγραφα στοιχείων, δεδομένων ή εγγράφων, ανεξαρτήτως του μέσου αποθήκευσής τους·

ζ) την εξουσία κατάσχεσης κάθε πληροφορίας, δεδομένου ή εγγράφου για το απαραίτητο χρονικό διάστημα και στον βαθμό που απαιτείται για την επιθεώρηση,

η) την εξουσία να απαιτεί, από κάθε εκπρόσωπο ή μέλος του προσωπικού του προμηθευτή τον οποίο αφορά η επιθεώρηση, να παρέχει εξηγήσεις όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά, τις πληροφορίες, τα δεδομένα ή τα έγγραφα που σχετίζονται με το αντικείμενο της επιθεώρησης και να καταγράφει τις απαντήσεις,

θ) την εξουσία να αγοράζουν αγαθά ή υπηρεσίες ως δοκιμαστικές αγορές, κατά περίπτωση ακόμη και με καλυμμένη ταυτότητα, ώστε να εντοπίζουν τις παραβάσεις που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό και να συγκεντρώνουν αποδεικτικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της εξουσίας να επιθεωρούν, να παρατηρούν, να μελετούν, να αποσυναρμολογούν ή να υποβάλουν σε δοκιμές τα αγαθά ή τις υπηρεσίες.

2. Η Α.Π.ΚΑ. μπορεί να επιβάλλει πρόστιμο μέχρι εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ στον προμηθευτή, πωλητή, παραγωγό, διανομέα ή άλλο ελεγχόμενο που δεν απαντά στις καταγγελίες των καταναλωτών ή αρνείται τη συνεργασία ή παρακωλύει έρευνα ή έλεγχο που οι αρμόδιες υπηρεσίες της Α.Π.ΚΑ. ενεργούν για παραβάσεις της νομοθεσίας που αυτή έχει την ευθύνη εφαρμογής.

3. Τις ανωτέρω εξουσίες έχουν και οι αρμόδιες για θέματα εμπορίου και ανάπτυξης Διευθύνσεις των Περιφερειών της χώρας όταν παρέχουν συνδρομή στο έργο της Α.Π.ΚΑ. και διενεργούν ελέγχους ή άλλες πράξεις που ζητούν τα εντεταλμένα όργανα της Α.Π.ΚΑ. στο πλαίσιο των σχετικών οδηγιών και εντολών της Α.Π.ΚΑ.. Στην περίπτωση της παραγράφου 2 ο αρμόδιος Διευθυντής μπορεί να επιβάλλει πρόστιμο έως πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ.

4. Η Α.Π.ΚΑ. μπορεί να προβαίνει στην έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών προς τους προμηθευτές για την αποτροπή παραβάσεων και την προστασία των καταναλωτών σε συγκεκριμένους τομείς, σε προειδοποιητικές ανακοινώσεις σχετικά με την επιβολή αυστηρών κυρώσεων για την περίπτωση που παραβιάσεις εξακολουθούν, σε παροχή οδηγιών και συστάσεων προς τους καταναλωτές να λάβουν μέτρα προστασίας ή να καταγγείλουν παραβατικές συμπεριφορές, στην έκδοση, ή, κατόπιν διαβούλευσης με εκπροσώπους των προμηθευτών και των καταναλωτών, δεσμευτικών κωδίκων συμπεριφοράς των προμηθευτών.

Άρθρο 7

Έναρξη λειτουργίας της Α.Π.ΚΑ. – Μεταβατικές διατάξεις

1. Η έναρξη λειτουργίας της Α.Π.ΚΑ. καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
2. Μέχρι την έναρξη της λειτουργίας της Α.Π.ΚΑ. η Γενική Γραμματεία Εμπορίου εξακολουθεί να ασκεί αρμοδιότητες που προβλέπονται για την Α.Π.ΚΑ. με τον παρόντα νόμο.
3. Με την έναρξη λειτουργίας της Α.Π.ΚΑ. καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 13α και 13β του Ν. 2251/1994.

Άρθρο 8

Έναρξη ισχύος του νόμου

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του προηγούμενου άρθρου η ισχύς των διατάξεων του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Οι προτείνοντες Βουλευτές